

Цијена:
За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера аа по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима. Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: С. Рамадановић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Уважавајући оставке, које су Нам поднијели:

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Иностранних Дјела и заступник Нашег Министра Правде Д-р Лазар Томановић;

Наш Министар Војни, генерал-ађутант бригадир Митар Мартиновић;

Наш Министар Финансија и Грађевина Душан Вукотић;

Наш Министар Унутрашњих Дјела Филип Јерговић; и

Наш Министар Просвјете и Црквених Послова Перо Вучковић — разрјешавамо их досадашње дужности и стављамо на расположење Кр Владе,

а постављамо:

за Предсједника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Иностранних Дјела и заступника Нашег Министра Правде, Д-р. Лазара Томановића, Министра на расположењу;

за Нашег Министра Унутрашњих Дјела Марка Ђукановића, предсједника Државног Савјета;

за Нашег Министра Војног, бригадира Ива Ђуровића, заступника команданта IV дивизије;

за Нашег Министра Финансија и Грађевина Филипа Јерговића, Министра на расположењу; и

за Нашег Министра Просвјете и Црквених Послова, Пера Вучковића, Министра на расположењу.

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Иностранних Дјела и заступник Нашег Министра Правде нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. септембра 1910. г.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,

Министар Иностранних Дјела,

Заступник Министра Правде,

Д-р Л. Томановић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

— Њ. Кр. В. Престолонашљедник Краљевић Данило вратио се с Тополице на Цетиње.

— Њихова Височанства Књаз Франц Јосиф Батенберг и Књагиња Ана Батенберг отпутовали су данас с Цетиња.

Братски одзиви

„Вечерње Новости“ у Биограду, доносе под насловом „Руски фелдмаршал Њ. В. Краљ Никола I.“ овај чланак:

„Чин, који је Краљ Никола I. добио у руској војсци, највећи је, који се може добити. Он се веома ријетко даје и то искључиво за ратне заслуге, али и то не за обичну храброст, но за успјешно командовање војском.“

На тај начин добијали су маршалске палице Суворов, Кутузов, Паски-

јевић, Дибич и још неколико њих, који је број врло ограничен. За вријеме царевања Николе I. добио је тај чин само знаменити књаз Барјатински. Цар Александар II. подарио је тај чин својој браћи, Великим Књажевима Николају и Михаилу, првом као команданту Дунавске, а другом као команданту Кавкавске војске у руско-турском рату године 1877—8.

За вријеме владавине Александра III, тај чин није био ником дат.

Цар Никола II. произвео је за фелдмаршала знаменитога фенерала Гурка, а приликом откривања споменика Цару Александру II, произвео је у тај чин и много заслужнога фенерала Миљутина, бившег дугогодишег војног министра, који се у млађим годинама одликовао и као војсковођа на Кавказу. Он је још једини у животу од руских фелдмаршала.

Страница се овај чин нигда није давао, и ако има у списку руских официра много страних владалаца и принчева. Цар њемачки и краљ енглески имају чинове адмирала, али је тај чин нижи у војној јерархији од чина фелдмаршалског.

Производећи Краља Николу за фелдмаршала руске војске, руски Цар није имао у виду само просту куртоазију, но је тиме желио показати, колико он и мјеродавни руски војнички кругови цијене војнички таленат Краља Црногорског. Посматрана с те стране, ова царска пажња добија још већу вриједност. Неће бити на одмет да прозборимо неколико ријечи о овом чину. Ма колико година и ма каквог здравља био, фелдмаршал је увијек активни официр и не може се никад метнути у пензију.

У мирно доба не може му се дати никаква служба или команда, ако је он не би хтио да прими. Међутим прима одређену плату, без сваких одбитака, без обзира, има ли активну службу или не. Исто тако може да живи гдје хоће, т. ј. у Русији или ван ње. Као фелдмаршалу, припада му извјестан број ађутанта, тако исто без обзира има ли какву службу или не, као и гдје живи.

По старом обичају и привилегијама, кад фердмаршал долази у пријестоницу, ако стално у њој не станује, увијек одседа у двору, гдје га сам Цар дочекује.

Уважени италијански лист „Борнале д'Италија“ доноси подужи чланак од г. Ф. Добреџића, у коме се пише: Пријестоница јуначке Црне Горе није окружена зидовима, већ показује неки чудновати приказ, који даје граду нарочиту физиономију: планине, које окружују Цетиње, сачињавају неку велику природну тврђаву, коју рука човјеча не би никад могла саградити. С једне стране подиже се кроз неколико брда величанствени врхунац планине Ловћена, који доминира Боком Которском, Јадранским Морем, Арбанијом, и Црном Гором. На томе врхунцу почивају славне мошти највећег српског пјесника, Владике Рада, који хтједе да се његово тијело на такој висини брда сахрани, да изгледа да би хтио рећи потомцима: Ја живим још и штитим вас; уздигните се браћо и дохватите мачеве да сакупите српске земље изгубљене, и да саставите велико царство Душана Силнога...

С друге стране уздиже се друго брдо које се завршава узвишењем Белведер, одакле се ужива прелијепи поглед: виде

се близине красне планине, очаравајуће дољине, зелене шуме, лијена села, и величанствено Скадарско Језеро.

Мала црногорска пријестоница, која би светиште слободне и независности, колџевка славне владајуће Куће Петровића, тврђава јака и моћна, која није никад подлегла вјековијем непријатељским нападаима, јако је напредовала у сваком друштвеном и културном погледу.

И овдје у овој моћној природној тврђави, гдје се увијек вила слободна сјајна црногорска застава, извршене су се велике свечаности приликом педесетогодишњице нашега милога Господара. Дан најсретнијег догађаја наше отаџбине, који ће остати незаборављен у аналима историје, прославио се на најлепши и највеличанственији начин: баш онако као што је заслуживао један велики Витез, славни Пјесник, и најбољи Владалац. Крунисање Николе I, који ће покрај златне краљевске круне, савити и пјесничку круну од лавора, мора да буде највише задовољство и најсрдачније весеље не само за Црногорце, него још за све оне који симпатизују овој јуначкој и важној балканској држави.

Заслужене почести које Европа хтједе доказати великом Владару једне мале силе, доказ је врло јасан високог уважавања, које они према њему и његовом народу гаје. Цијела Црна Гора има се радовати и поносити тим високом частима, које се одају њеном храбром и славном Господару, који увијек слиједи генералне аспирације и тежње својих неумрлих дједова, који војева за идеал независности и слободне, који постигну толике побједне и толике славе, гледајући зазда на циљ величине, благостања, напретка, и у једну ријеч висине моралне и материјалне свога народа и своје отаџбине.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Црногорска Споменица. „Српски Витез“ у Биограду посветио је цио свој број од 15. августа ове године прослави педесетогодишњице владања Његовог Величанства Краља Господара Николе I, која се обавила на Цетињу 15. 16. и 17. августа ове године. Ту су ушле пјесме: Краљу и Књазу од Биослава, Црногорска химна од Ј. Сундечића, Онам, онамо, и Посланица Његовом Величанству Краљу Петру I. од Књаза Николе I, Црна Гора од Ст. Владимира Каћанског; за тим проглас одбора за прославу, и велике слике: Краља Николе I, Краљице Милене, Престолонашљедника Данила и Књаза Мирка са супругама, и Књаза Петра, на Његово Величанство Краљ Петар I. са својом пок. супругом Зорком, затим Књагињица Јелена, Престолонашљедник Александар и Краљевић Ђорђе, — са биографским подацима о сваком члану обије Династије.

У Биограду се ова Споменица може добити само у дворској књижари Мите Стајића или у редакцији „Српског Витеза“ по цијену од 1 динара. — Који се претплате на цијелу годину „Српског Витеза“ и положе цијелу овогодишњу претплату у 6 динара (за земље ван Србије 8 франака), добијају и ову Споменицу као и остале бројеве од почетка. „Српски Витез“ излази два пут мјесечно у великим свескама са скупоцијеним сликама, и јесте једини родољубиви лист за витешко народно васпитање, намијењен једничком раду свих витешких и родољубивих друштава у Краљевини Србији. С тога треба да га прима свака српска установа и кућа, којој је стало до лијене поучне и родољубиве књижевности. То је једно и најлепши поклон омладини. Издаје и уређује д-р Вој. В. Ришић, Душанова улица, бр. 48, Биоград.

Српска књига из Америке. „Уједињено Српство“ у Чикагу, Сјев. Америци, на Св. Саву ове године, поздравило је књижевну педесетогодишњицу г. д-ра Владана Ђорђевића, издавши једну његову књигу, наштампану у Америци под насловом

„НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

од д-ра Владана ЂОРЂЕВИЋА“

са сликом пишчевом и оваквом садржином: Предговор од г. Ивана Р. Палан-

дацића. I. Како ваља његовати здравље. II. Како ваља његовати одојчад. III. Његовање мале дјече. IV. Из основне школе. V. Дијететика дјевојачког доба. VI. Дијететика удатог женскиња. VII. О порођају. VIII. Дијететика старости. IX. Хигијена и одгајивање дјече у прво доба живота. X. Хигијена и његовање дјече у другом дијелу живота. XI. Дјечија игралишта. XII. Механе, кафане и народно здравље. XIII. Сељачке куће у Европи. XIV. Ко више живи, варшани или сељаци? XV. Постанак биоградског Друштва за гимнастику и борење. XVI. Јавна хигијена пред Српском Народном Скупштином. XVII. Санитетске реформе у Србији.

Цијена је књизи за српске земље у Јевропи 2 круне и 60 пара по комаду, заједно с поштарином, а добива се код „Администрације књига д-ра Владана Ђорђевића“, Биоград, Македонска ул. бр. 27.

„Из Скадра и околине“. Г. Филип М. Протић, управитељ основних школа у Подгорици објављује:

У току мог петогодишњег учитељства вања у Скадру, постарао сам се, да по могућности, прибиљжим све што је од вриједности из старине овога класичког мјеста и његове околине.

Све то намјеравам издати у засебну књигу са називом „Из Скадра и околине“. Књига ће обухватити у један дио, који ми је Краљ. Српска Академија Наука наградила.

Цијена је књизи један перпер. Молим пријатеље и познанике, а понаособ моје колеге учитеље, да се постарају око прикупљања претплата.

Скупљачи ће примити за свој труд десету књигу.

Молим уредништва српских листова, да овај оглас изволе оштампати.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

Д-р Јован Кујачић превео је с француског чувено дјело чувеног научара проф. д-р Илије И. Мечникова директора Пастеровог завода „Студије о човјечној природи, (један оптимистичко-философски покушај)“. Дјело је дато у штампану, а изнијеће преко 20 штампаних табакла.

Да би читаоци могли претходно оцијенити значај и величину знаменитог дјела, то ћемо у идућем броју донијети садржај књиге, која је подијељена у три дијела и дванаест глава.

Већ је изашла из штампе збирка приповједака

— Из Црне Горе —

од

Борислава Сл. Минића

Књига је у лијепом укуском француском формату на јапанској хартији и садржи ове приповјетке:

Његови снови — У з'о час — Прошевина — На стражи — Отац — Слуга — Распеће — Кроз сутон — Његов Васкрс — Мали Рицко.

Цијена је књизи 1 перпер.

Књига је штампана у мали број примјерака, те свако који би хтио да је има, треба што прије да *исцу на Цетињу* положи претплату.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Ликвидациони Одбор. За преглед и коначно утврђење свијех рачуна односно прославе педесетогодишњице срећнога владања Његовога Величанства Краља Господара Централни Одбор образовао је Ликвидациони Одбор, у који су ушли: г. г. Филип Јерговић, Војвода Гавро Вукотић, Јван Матановић, Вуко Вулетић, Јанко Милић, Др. Стево Огњеновић, Шпиро Поповић, Љубомир Бакић, Стево Вујановић, Јован Хајдуковић, Мило Ковачевић и Ђуро Андрић.

Према наведеном, сва лица која би имала још каквих неријешених питања или потраживања, имају се обратити овом одбору.

Продаја соли

Ријешењем госп. Министра Финансија и Грађевина, за продају соли у појединим мјестима, последи извршених лицитација, одређени су специјални продавци, који ће со продавати за дуже вријеме, које је односним уговором одређено, по сталној и утврђеној цијени, а на име:

за Цетиње: Ибро Малевић по 20 пара килограм;
за Улцињ: Хафис Бефир-ага по 20 пара килограм;
за Боан: Никола Рубежанин по 27 пара килограм;
за Шавник: Арсеније Ружић по 27 пара килограм;
за Андријевицу: Миљан Лалевић по 23 пара килограм;
за Бар: Емро Ђуламеровић по 18 пара килограм;
за Никшић: Саво Вукотић по 16 пара килограм;
за Грахово: Сава Бјелополац по 26 пара килограм;
за Колашин: Мило Весковић по 16 пара килограм;
за Подгорицу: Вујошевић и Ацичевић по 16 пара килограм;
за Вир: Ајдар Ђечевевић по 16^{1/2} пара килограм.

На државним солским магацинима се ће се и у будуће продавати по цијени од 15 пара килограм, али се неће продавати на мање количине од 50 килограма.

Број 3371. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, 26. августа 1910. г. Цетиње. 3,3

ОГЛАС

Сточарски завод у Никшићу има на продају:

Вицтауерских говеди; пештерских и хороденка оваца и крмади беркширске расе. Ко жели од поменутих стоке купити, нека се пријави Одјељењу Народне Привреде или Управи Сточарског Завода у Никшићу, гдје ће добити потребна обавјештења.

П. Број 2620. Из канцеларије Одјељења Народне Привреде, 27. јула 1910. године. Цетиње. 3,3

ОГЛАС

На дан 4. октобра ове године у 8 сати прије подне потписани суд одржаће јавну лицитацију за набавку стотину метара дрва за огријев својих одјељења и истражног затвора за 1910. и 1911. годину; те се позивају сви они, који би вољни били лицитирати, да тога дана у одређено вријеме предстану у канцеларију истог суда, гдје ће се и лицитација обавити.

Напомиње се да се услови уговора о предаји дрва могу добити на прочитање и прије лицитације сваког дана за вријеме канцеларијских часова.

Број 3176. VII. 1910. 51.
Подгорица, 30. августа 1910. год.

Краљ. Обласни Суд
за предсједника судија,
С. РАДУЛОВИЋ.

1,3

ПРАВИЛНИК

о власницима кола, кочијаша и колској тарифи

може се добити по цијени од 30 пара на Цетињу: код књижара Мартиновић — Иванишевић; у Подгорицу: код књижара Коста Станића и Рундо Загора; у Никшић: код књижара Симата Гарчевића.

Број 287.
Цетиње, 22. маја 1910.

5,5 Управа Држ. Штампарије

Службени огласи

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Драгише М. Радовића, извршиће се 20. септембра 1910. и 20. јануара 1911. год. од 9. сати прије, до 3. сата послје подне.

Виђи оглас у 32. броју Гласа Црногорца.

Број 722—232—1909.

Блатина, 20. августа 1910. год.

Капетански Суд
капетан Н. Драшковић.

Р. 47, бр. 581, 2,2

Приватни огласи

ОБЈАВА

У овлашћењу Павла Гвозденовића, трговца из Подгорице, позивам све оне који Гвозденовићу дугују, да им најдаље до 1. октобра т. г. дуг исплате. Послје овог рока наплату ћу, без разлике од свакога, тражити путем суда.

Подгорица, 14. августа 1910.

Марко Радуловић
адвокат

Р. 44 бр. 580 2,3

ПОЗИВ

НА

УПИС III. КОЛА АКЦИЈА ПРВЕ НИКШИЋ. ШТЕДИОНИЦЕ

На основу ријешења IX редовне главне скупштине акционара Прве Никшићке Штедионице од 30. јануара 1909. год. отворен је од 2. фебруара 1909. год.

Упис на III. коло од 2000 акција по 100 круна

При упису полаже се на име уписанине по 1 круна од сваке уписане акције. Уплата се врши постепено у недељним оброчима по 50 пара недељно рачунајући од 1. јануара 1909. год.

Упис се врши сваког редовног дана код Прве Никшићке Штедионице у Никшићу и њених филијала у Шавнику и Велимљу.

Уписнину и уплату треба слати поштанском упутницом или полагасти за рачун Штедионице мјесним новчаним заводима

Пошто је остао врло мали број неуписаних акција, то се скреће пажња онима, који желе да постану штедионички акционари, да се са уписом акција појуре.

Прва Никшићка Штедионица.

Р. 140 број 215. 9,10

ПАЖЊА.

ПАЖЊА.

МИЛАН ЧОЛИЋ

— БРИЈАЧ —

Цетиње. Главна улица.

Препоручује поштованом грађанству своју модерно уређену бријачку радњу која се води под најстрожијом чистоћом и добром услугом на које се највише пази. У исто вријеме ставља до знања да је снабдио радњу са разном порфирмеријом и косметичким препаратима из чувених Француских фабрика.

Особито скреће пажњу поштованим госпођама и госпођицама на врло fine и пријатне мирисе, помаде за косу и лице, воду за гајање косе, изванредне пудере и сапуне, крепоне и мреже за косу.

Р.81, бр.454, 5,5

НА ЗНАЊЕ. Продајем из слободне руке, земљиште за грађење кућа у Мирковој Вароши, које сам купио на инканду у општини подгоричкој, које се налази у „Балшића“ улици, и „Новака Милошева“ улици. Земљишта има 75 метара са лица, са довољном баштом. Ко би желио купити цијело, или од истога, ради погодбе нека се обрати дотписатоме.

Подгорица, 20. августа 1910.

Васо Радуловић,
трговац

Р. 61 бр. 575 2,3

ЦРНОГОРСКА ПИВАРА „ОНОГОШТ“ У НИКШИЋУ

ОБЈАВА

Према ријешењу управног одбора, а сагласно чл. 8. Друштв. правила умољавају се г. г. акционари Црногорске Пиваре „Оногошт“ у Никшићу, да изводе уплатити своје акције најмање до 70% у року до 15. августа ове године.

Који не би до одређеног рока уплатио, поступиће се у смислу чл. 9. друштвених правила.

П.п. Р.60.бр.457. 5,5

УПРАВА.

Ради знања. Извјештавам госпуду путнике а нарочито моје муштерије да сам моју гостионичарску радњу премјестио у улици Иванбегову у кућу господина Пера Гашића број 27. примам на храну и спавање са најумјеренијом цијеном. Молим за посјету.

Цетиње. С поштовањем

Р.41.бр.407. 6,6

Димитрије Фатић.

„ЦЕМЕНТ“

ФАБРИКА ЦЕМЕНТА ПОРТЛАНД

СПЉЕТ

Трг воћа

нуди свој изврстан производ уз најповољније услове.

П.п. Бр.161 10,14

АНИНГЕР & КО

ТРСТ

(Anninger & Co Trieste)

Via S. Nikolo 10

Велико складиште ловачких и

ратних пушака. —

Оригинални Gasser-ових

револвера израђених код фабрике Leopold Gasser у Бечу,

најновијих американских револвера и аутоматичних пиштоља, и сваке врсти. Нови

илустровани цијеновник, шаљемо на захтјев и бадава и франко.

П. п. Бр. 293 20—20

П. п. Бр. 293 20—20

П. п. Бр. 293 20—20

П. п. Бр. 293 20—20

П. п. Бр. 293 20—20

Готова су ГОСПОДАРЕВА ДЈЕЛА (најновије издање) и могу се добити на Цетињу код књижара: П. Калуђеровића, А. Рајнвајна, Мартиновића и Иванишевића — по цијени:

Балканска Царица	Перп.	1.—
Пјесник и Вила	„	1.—
Скупљене Пјесме	„	1.—
Нова Кола	„	1.—
Хајдана	„	—50 пара
Потоњи Абенсераж	„	—50 „
Књаз Арванит	„	—50 „
На Поноћи	„	—20 „

2—6

Укупно 5.70

ТРГОВАЧКО ОРИЈЕНТАЛСКО ДРУШТВО

Анонимно Друштво. — Капитал од 3.000,000 франака у злату потпуно уплаћен.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА РОБУ У БАРУ

Са сопственим стовариштима у слободној луци, агенцијама и стовариштима у Подгорици и у Скадру (Албанија) Комисијони и заступништва:

Агенција Парабродског Друштва
„Пуљије“ у Бару.

Централна Администрација Друштва је у Венецији. Банкарско Одјељење је у Цариграду са додатим Одјељењем робе за Левант (Исток).

П.п.бр.387. 7,24

800 ОСАМ СТОТИНА ДОЛАРА 800

„СРПСКО-ЦРНОГОРСКИ САВЕЗ“

У СЈЕДИЊЕНИМ ДРЖАВАМА СЈЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ

са сједиштем у ЧИКАГУ—ИЛИНОИСУ.

Даје наслједницима свога умрлога члана	4000	перпера
За потпуну осакатнину плаћа	4000	„
За изгубљено пола стопе од обадвије ноге	4000	„
За изгубљене прсте од обадвије руке	4000	„
За изгубљену једну руку (или пак све прсте њене)	3000	„
За изгубљено пола стопе од једне ноге	2000	„
За изгубљено око	2000	„
За умрлог законитог брачног друга — члан-ица прима помоћ	1500	„
За прст палац од руке	750	„
За сваки остали поједини прст	500	„

Српско-Црногорски Савез прима под своје окриље сваког брата Србина и сестру Српкињу, без разлике вјере, с обзиром, на извјесне захтјеве, које сваки онај, који жели постати чланом овога Савеза мора испунити.

Препоручује се свој браћи, која долазе овамо, да ступају у Српско-Црногорски Савез, гдје ће наћи братску помоћ у свакој нужди и невољи. Познато је свакоме у домовини нашој, колико је сиротињских суза овај наш Српско-Црногорски Савез отро?..

Српско-Црногорски Савез има своје одјеле по свима већим мјестима Америке, те сваки онај, који је члан његов, не може пострадавати од разних шарлатана, са којима ова замља обилује.

Обратите се из домовине за све потребито. Српско-Црногорски Савез радо ће Вам бити на услузи.

Адреса Главне Управе Српско-Црногорски Савез у Сједињеним Државама Америке:

Енглески: Servian Montenegrin Alliance of United States of America
134. E. Van. Buren str.

Chicago Ill. U. S. of America.

П. п. бр. 583 2,8